

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Obecne zmiany zarządzania gospodarką wodną.

Wrocław, 2018.04.05. Bractwo

Ryszard Majewicz

St. Specjalista ds. gospodarki wodnej

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu

Mała retencja w PGL LP a obecne zmiany zarządzania gospodarką wodną.

ZMIANY ZARZĄDZANIA GOSPODARKĄ WODNĄ.

TROPEM REORGANIZACJI ADMINISTRACJI WODNEJ ŚRÓDLĄDOWEJ

TROPEM REORGANIZACJI ADMINISTRACJI WODNEJ ŚRÓDLĄDOWEJ

Rok utworzenia	PAŃSTWOWE (terenowe) JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE		Podporządkowanie (nazwa organu centralnego)	
1945	PAŃSTWOWE ZARZĄDY WODNE		MINISTERSTWO KOMUNIKACJI (Departament Dróg Wodnych)	
1946	OKRĘGOWE DYREKCJE DRÓG WODNYCH			
	PAŃSTWOWE ZARZĄDY WODNE (34)			
1951/1952	DYREKCJE OKRĘGOWE DRÓG WODNYCH		MINISTERSTWO ŻEGLUGI (Centralny Zarząd Żeglugi Śródlądowej, Centralny Zarząd Dróg Wodnych Śródlądowych) Od 1954-Inspektoraty Żeglugi Śródlądowej.	
	REJONY DRÓG WODNYCH			
1954-1956	REJONY DRÓG WODNYCH,	ZARZĄDY INWESTYCJI ZABUDOWY	MINISTERSTWO ŻEGLUGI I GOSPODARKI WODNEJ (1961 - Inspektoraty Żeglugi Śródlądowej)	
1957/1960	1962-OKRĘGOWE ZARZĄDY WODNE ODDZIAŁY (21)	ZARZĄDY INWESTYCJI ZABUDOWY DORZECZA GÓRNEJ ODRY		

TROPEM REORGANIZACJI ADMINISTRACJI WODNEJ ŚRÓDLĄDOWEJ

1972/1973	ZARZĄD ADMINISTRACJI RZEKI ODRY (Nadzory Wodne)	OKRĘGOWE DYREKCJE GOSPODARKI WODNEJ (5) (Inspektoraty Wodne)	MINISTERSTWO ŻEGLUGI (Zjednoczenie Żeglugi Śródlądowej i Stoczni Rzecznych)	MINISTERSTWO GOSPODARKI TERENOWEJ I OCHRONY ŚRODOWISKA, MINISTERSTWO ROLNICTWA, MINISTERSTWO ŻEGLUGI
1974/1975	ZARZĄD ODRZAŃSKIEJ DROGI WODNEJ (Nadzory Wodne)		MINISTERSTWO KOMUNIKACJI	
1983/1984	OKRĘGOWE DYREKCJE GOSPODARKI WODNEJ (Nadzory i Inspektoraty Wodne)			URZĄD OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (w randze ministerstwa)
1985				MINISTERSTWO OCHRONY ŚRODOWISKA I ZASOBÓW NATURALNYCH
1988/1989				
1991	REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ (7)	OKRĘGOWE DYREKCJE GOSPODARKI WODNEJ (7) (Nadzory i Inspektoraty Wodne)		

TROPEM REORGANIZACJI ADMINISTRACJI WODNEJ ŚRÓDLĄDOWEJ

1999/2000	REGIONALNE ZARZĄDY GOSPODARKI WODNEJ (7) RADY (Nadzory i Inspektoraty Wodne) (Zarządy Zlewni i Nadzory Wodne)	MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY (Urzędy Żeglugi Śródlądowej)	MINISTERSTWO ŚRODOWISKA
2006/2009			MINISTERSTWO ŚRODOWISKA KRAJOWY ZARZĄD GOSPODARKI WODNEJ (PREZES) RADA
2011/2012		MINISTERSTWO TRANSPORTU, BUDOWNICTWA I GOSPODARKI MORSKIEJ (Urzędy Żeglugi Śródlądowej)	
2013 27 listopada		MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU (Urzędy Żeglugi Śródlądowej)	
2015 08 grudnia		MINISTERSTWO GOSPODARKI MORSKIEJ I ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ (minister właściwy do spraw żeglugi śródlądowej oraz do spraw gospodarki wodnej)	
2018		Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, Dyrektor zarządu zlewni, Kierownik nadzoru wodnego, Dyrektor urzędu morskigo, Wojewoda, Starosta, Wójt, Burmistrz lub Prezydent miasta.	

Legenda

- Siedziba nadzoru wodnego
- Siedziba zarządu zlewni
- Siedziba RZGW
- Granica RZGW

Mała retencja w PGL LP a obecne zmiany zarządzania gospodarką wodną.

NOWE PRAWO WODNE.

NOWE PRAWO WODNE – wraz z przypisami **224 strony.**

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Warszawa, dnia 23 sierpnia 2017 r., Poz. 1566

USTAWA z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne

**PAŃSTWOWE GOSPODARSTWO WODNE
WODY POLSKIE (PGW WP)**

– zostało utworzone na wzór

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe (PGL LP)**

NOWE PRAWO WODNE – porównanie: PGL LP - PGW WP.

Statut Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

§ 1. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe jest państwową jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej działająca na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. Nr 101, poz. 444 z 1992 r. Nr 21. poz. 85. Nr 54. poz. 254. z 1994r. Nr 1. poz. 3). przepisów wykonawczych do ustawy i niniejszego statutu. ...

STATUT PAŃSTWOWEGO GOSPODARSTWA WODNEGO WODY POLSKIE.

§ 1. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, zwane dalej „Wodami Polskimi”, działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. poz. 1566 i 2180), zwanej dalej „ustawą”, oraz niniejszego statutu. ...

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie nadania statutu Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie Dziennik Ustaw 2017poz. 2506
- Załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2017 r. (poz. 2506)

NOWE PRAWO WODNE

Art. 482. **W ustawie** z dnia 17 maja 1989 r. – **Prawo geodezyjne i kartograficzne** (Dz. U. z 2016 r. poz. 1629 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 60 i 1509) w art. 7a w ust. 1 w pkt 6 w lit. b tiret piąte otrzymuje brzmienie:

„– podziału kraju ze względu na właściwość miejscową organów i jednostek organizacyjnych administracji specjalnej, w szczególności: archiwów państwowych, urzędów skarbowych, izb administracji skarbowej, **nadleśnictw, regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych**, zarządów zlewni Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, regionalnych zarządów gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, urzędów morskich.”.

NOWE PRAWO WODNE

Art. 213. 1. **Wody Polskie**, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, **mogą powierzyć nadleśniczemu**, w drodze porozumienia, na jego wniosek, **wykonywanie praw właścicielskich Skarbu Państwa w stosunku do śródlądowych wód płynących znajdujących się w granicach nadleśnictwa**.

2. W porozumieniu, o którym mowa w ust. 1, **określa się zakres praw właścicielskich Skarbu Państwa powierzonych nadleśniczemu**.

Podobny zapis widniał w poprzedniej ustawie.

NOWE PRAWO WODNE

Art. 213. 1. Wody Polskie, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, mogą powierzyć **nadleśniczemu, w drodze porozumienia, na jego wniosek, wykonywanie praw właścicielskich Skarbu Państwa w stosunku do śródlądowych wód płynących znajdujących się w granicach nadleśnictwa.**

- **Nie znam takiego przypadku w Polsce.**
- **Jedno z dolnośląskich nadleśnictw złożyło jeden taki wniosek ale nie uzyskało odpowiedzi od Starostwa do dnia wczorajszego.**
- **A więc**

NOWE PRAWO WODNE

Art. 212. 2. Wody Polskie wykonują prawa właścicielskie w stosunku do nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, znajdujących się w obrębie działki ewidencyjnej, która obejmuje także śródlądowe wody płynące będące własnością Skarbu Państwa.

NOWE PRAWO WODNE

A Nadleśnictwa

– jak wszyscy użytkownicy –
muszą ponosić

- opłaty roczne (stałe i zmienne),
- opłaty za usługi wodne

NOWE PRAWO WODNE

Art. 271. 1. Wysokość opłaty stałej za:

- 1) pobór wód podziemnych,
 - 2) pobór wód powierzchniowych,
 - 3) odprowadzanie do wód:
 - a) wód opadowych lub roztopowych ujętych w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacji deszczowej służące do odprowadzania opadów atmosferycznych albo systemy kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast,
 - b) wód pochodzących z odwodnienia gruntów w granicach administracyjnych miast,
 - 4) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi
- **ustalają Wody Polskie** oraz przekazują podmiotom obowiązującym do ponoszenia opłat za usługi wodne **w formie informacji rocznej, zawierającej także sposób obliczenia tej opłaty.**

NOWE PRAWO WODNE

Art. 271. 6. Podmiot obowiązany do ponoszenia opłat za usługi wodne **wnosi opłatę stałą na rachunek bankowy Wód Polskich** w 4 równych ratach kwartalnych nie później niż do końca miesiąca następującego po upływie każdego kwartału.

7. **Jeżeli podmiot** obowiązany do ponoszenia opłat za usługi wodne **zaniechał wykonania obowiązku**, o którym mowa w ust. 6, **właściwy organ Wód Polskich określa wysokość opłaty stałej w drodze decyzji.**

8. **Zaskarżenie decyzji**, o której mowa w ust. 7, **nie wstrzymuje jej wykonania.**

NOWE PRAWO WODNE

Art. 274. Górne jednostkowe stawki opłat za usługi wodne, o których mowa w art. 268 ust. 1 pkt 1–3 oraz w art. 269, wynoszą:

1) **za pobór wód w formie opłaty stałej:**

[wód powierzchniowych i podziemnych] (...)

2) **za pobór wód w formie opłaty zmiennej**, w zależności od ilości pobieranej wody w ramach pozwolenia wodnoprawnego albo pozwolenia zintegrowanego: (...) [do celów: **.....katalog szczegółowy, zamknięty**]

5) **za odprowadzanie do wód – wód:** (...)

7) [i dalsze] **za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi** (...)

NOWE PRAWO WODNE

- Art. 273. 1. Podmiot** obowiązany do ponoszenia opłat za usługi wodne, któremu przekazano informację, o której mowa w art. 271 ust. 1 oraz w art. 272 ust. 17 albo 22, **może złożyć reklamację, jeżeli nie zgadza się z wysokością opłaty.**
2. **Reklamację składa się** odpowiednio do Wód Polskich albo właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, **w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia otrzymania** odpowiednio **informacji**, o której mowa w art. 271 ust. 1 oraz w art. 272 ust. 17 albo 22.
3. **Złożenie reklamacji nie wstrzymuje wykonania obowiązku**, o którym mowa w art. 271 ust. 6 oraz w art. 272 ust. 18 albo 23.
4. **Wody Polskie** albo wójt, burmistrz lub prezydent miasta **rozpatrują reklamację w terminie 14 dni** od dnia jej otrzymania.
5. **W razie uznania reklamacji Wody Polskie** albo wójt, burmistrz lub prezydent miasta **przekazują podmiotowi** obowiązanemu do ponoszenia opłat za usługi wodne **nową informację, zawierającą także sposób obliczenia opłaty za usługi wodne.**
6. **W razie nieuznania reklamacji właściwy organ Wód Polskich** albo wójt, burmistrz lub prezydent miasta **określają wysokość opłaty za usługi wodne w drodze decyzji.**
7. **W przypadku**, o którym mowa w ust. 5, **w terminie 14 dni od dnia przekazania podmiotowi obowiązanemu do ponoszenia opłat za usługi wodne nowej informacji temu podmiotowi zwraca się różnicę** między wysokością opłaty za usługi wodne, wniesionej na podstawie art. 271 ust. 6 lub art. 272 ust. 18 albo 23, a wysokością opłaty za usługi wodne wynikającą z nowej informacji.
8. **Od decyzji, o której mowa w ust. 6, podmiotowi korzystającemu z usług wodnych przysługuje skarga do sądu administracyjnego.**
9. **Reklamacja przysługuje raz w okresie rozliczeniowym.**
10. **Zaskarżenie decyzji**, o której mowa w ust. 6, **nie wstrzymuje jej wykonania.**

NOWE PRAWO WODNE

Art. 275. opłaty za usługi wodne za pobór wód powierzchniowych na potrzeby [**.....katalog szczegółowy, zamknięty**]

8. Wysokość opłaty za: [pobór zwrotny wód podziemnych i powierzchniowych] [**..katalog szczegółowy, zamknięty**]

13. Wysokość opłat, o których mowa w ust. 8, ustalają Wody Polskie oraz przekazują podmiotom obowiązującym do ponoszenia opłat za usługi wodne w formie informacji, zawierającej także sposób obliczenia tej opłaty.

16. Podmiot obowiązany do ponoszenia opłat za usługi wodne jest obowiązany wnieść opłatę określoną w decyzji, (...) na rachunek bankowy Wód Polskich w terminie 14 dni od dnia doręczenia tej decyzji.

NOWE PRAWO WODNE

Art. 261. 1. Grunty pokryte wodami stanowiące własność Skarbu Państwa, niezbędne do prowadzenia przedsięwzięć związanych z: [.....katalog szczegółowy, zamknięty]

9) korzystaniem z gruntów pokrytych wodami w sposób inny niż określony w pkt 1–8

– **oddaje się w użytkowanie za opłatą roczną.**

5. Wysokość opłaty rocznej za użytkowanie gruntów, o których mowa w ust. 1, ustala się proporcjonalnie do okresu prowadzenia działalności określonego w pozwoleniu wodnoprawnym lub wynikającego ze zgłoszenia wodnoprawnego:

- 1) jeżeli jest on krótszy niż rok;

Mała retencja w PGL LP a obecne zmiany zarządzania gospodarką wodną.

PGL LP A NOWE PRAWO WODNE.

Pismo (ZG.781.2.2018) DGLP z dnia 08.03.2018 r. dot. sposobu jednolitego postępowania w stosunku do otrzymywanych z PGW Wody Polskie informacji rocznych ustalających opłaty za usługi wodne.

Zwraca uwagę na mogące nastąpić rozbieżności, dlatego :

Przekazywane **informacje roczne**, ustalające wysokość opłaty stałej za usługi wodne **wymagają wnikliwej analizy** przywoływanej podstawy prawnej oraz sposobu naliczania tej opłaty.

Treść informacji należy odnosić do wydanego pozwolenia wodnoprawnego.

Gdy informacja roczna o opłatach stałych za usługi wodne nie dotyczy kwestii gospodarczych (np. poboru wody na szkółki leśne lub potrzeby socjalno-bytowe Nadleśnictwa), **polecamy aby jednostki organizacyjne LP korzystały z przysługującego im prawa do złożenia reklamacji i kwestionowania zasadności opłat stałych** (nawet tych niewielkich), a dalej także związanych z nimi opłat zmiennych.

„MAŁA RETENCJA” W PGL LP a OBECNE ZMIANY ZARZĄDZANIA GOSPODARKĄ WODNĄ w Polsce:

- Jednostki organizacyjne PGL LP dokonują wnikliwej analizy otrzymywanych informacji rocznych ustalających wysokości opłat za usługi wodne
- Korzystają z prawa do złożenia reklamacji i kwestionowania naliczania opłat
- Następuje weryfikacja dokumentacji wodnoprawnej
- W jej wyniku okaże się (min):
 - które zbiorniki retencjonują wody na rzecz statutowych zadań administracji rządowej, samorządowej i Wód Polskich (art. 163 i art. 186 ustawy) (powódź, susza, p-poż.) oraz
 - „w kosztach utrzymywania [których !?] urządzeń wodnych uczestniczy ten, kto odnosi korzyści” (art. 188 ust.2 ustawy)
- Czy któraś z Jednostek PGL LP wprowadza do środowiska wody, będące ściekiem (?!) w rozumieniu zapisów nowej ustawy ?

Źródła finansowania małej retencji w LP.

- **Dochody własne nadleśnictw**
- **Fundusz Leśny Lasów Państwowych**
- **PROW # Fundusze Ochrony Środowiska # Gospod. Wodnej # Fundacja EkoFundusz**
- **„Program dla Odry 2006” (do 31.12.2014 r.) (PGL LP)**
- **Inne (KGHM, współfinansowanie gmin)**
- **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013: „mała retencja nizinna” i „mała retencja górską”, rekultywacja poligonów. Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska - Priorytet III Programu.**
- **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020: Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych oraz**
- **(j.w.) na terenach górskich.**

Mała retencja w PGL LP a obecne zmiany zarządzania gospodarką wodną. Więcej działań na rzecz statutowych obowiązków innych podmiotów !

OGROM DZIAŁAŃ MR PGL LP - W OPARCIU O NOWE PRAWO WODNE.

Mała retencja (mikroretencja) realizowana jest w Lasach Państwowych - m.in. - przez:

- odbudowę, modernizację, budowę małych zbiorników wodnych,**
- ograniczanie odwodnień terenów bagiennych i torfowisk,**
- zmniejszanie spływu powierzchniowego w zlewniach przez lokalizację: małych progów poprzecznych, zastawek, opóźniaczy odpływu na rowach, zabudowę dawnych szlaków zrywkowych, stosowanie biologicznej naturalnej regulacji rzek i potoków,**
- powstrzymanie degradacji i budowę nowych urządzeń nawadniających i budowli piętrzących.**

Działania proretycyjne PGL Lasy Państwowe.

Projekt PGL LP „Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych **na terenach nizinnych**” w ramach III Priorytetu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Budżet projektu: ok. 189 mln zł

Czas realizacji: **2007 – 2015 r.**

Beneficjent: Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

Cel projektu: **retencja wód powierzchniowo-gruntowych w obrębie zlewni** przy jednoczesnym zachowaniu i wspieraniu krajobrazu naturalnego. Realizacja działań w projekcie **przyczynia się do zatrzymania nadmiaru wód opadowych** na terenach leśnych, **spłaszczenia fali powodziowej** w niższych partiach zlewni, odtworzenia naturalnych warunków wodnych torfowisk i mokradeł oraz **podtrzymania poziomu wód gruntowych i podziemnego zasilania źródeł, przeciwdziałanie zjawiskom suszy**. Projekt realizowany na terenie 176 nadleśnictw w 17 regionalnych dyrekcjach Lasów Państwowych.

Rezultaty: **powstało 3500 obiektów** takich jak np. zbiorniki, groble, budowle piętrzące, przepusty, zastawki, jazy, przepławki i brody;

dzięki zrealizowanym obiektom **zretencjonowano ponad 40 mln m³ wody**.

Działania prorotencyjne PGL Lasy Państwowe.

Projekt PGL LP „Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich. Zwiększenie retencji i utrzymanie potoków oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie” w ramach III Priorytetu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Budżet projektu: ok. 172 mln zł

Czas realizacji: **2007 – 2015 r.**

Beneficjent: Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

Celem projektu jest **spowolnienie odpływu wód oraz zwiększenie możliwości retencyjnych zlewni górskich, dzięki czemu minimalizowane są skutki powodzi, niszczącego działania wód wezbraniowych oraz suszy**. Działania prowadzone w projekcie to **retencjonowanie i renaturyzacja cieków stałych oraz obszarów podmokłych, kontrola spływu powierzchniowego oraz wyrównywanie i spowalnianie spływu wód wezbraniowych**.

Projekt realizowany na terenie 55 nadleśnictw w 4 regionalnych dyrekcjach Lasów Państwowych Polski pld.

Rezultaty: • **powstało około 3 500 obiektów** takich jak np. oczka wodne, **zbiorniki retencyjne** oraz tereny podmokłe i zalewowe. Zrenaturyzowano cieki uregulowane, przywrócono krętość cieków oraz prowadzono działania na rzecz ochrony skarp potoków, zabezpieczenia zboczy, dróg leśnych oraz szlaków zrywkowych przed nadmiernym spływem wód powierzchniowych;

- zrealizowano inwestycje na rzecz zapewnienia ciągłości ekologicznej poprzez modernizację istniejących budowli, budowę przepławek dla ryb i pochylni dla organizmów żywych;
- dzięki powstałym obiektom **zretencjonowano ponad 1,5 mln m³ wody**.

Działania prorotencyjne PGL Lasy Państwowe.

Projekt PGL LP: Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej **na terenach nizinnych**

Planowany okres realizacji: **2016-2022 r.**

Beneficjent: Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

Celem projektu jest **wzmocnienie odporności na zagrożenia związane ze zmianami klimatu** w nizinnych ekosystemach leśnych. Podejmowane działania będą ukierunkowane na **zapobieganie powstawaniu lub minimalizację negatywnych skutków zjawisk naturalnych takich jak: niszczące działanie wód wezbraniowych, powódzie i podtopienia, susza i pożary.**

Cel główny projektu zostanie osiągnięty poprzez realizację kompleksowych działań polegających na zabezpieczeniu lasów przed kluczowymi zagrożeniami związanymi ze zmianami klimatycznymi. Obejmą one **rozwój systemów małej retencji oraz przeciwdziałanie nadmiernej erozji wodnej** na terenach nizinnych. Cele uzupełniające:

- odbudowa cennych ekosystemów naturalnych, a tym samym pozytywny wpływ na ochronę różnorodności biologicznej;
- ocena skutków przyrodniczych wykonywanych zadań realizowana poprzez prowadzenie monitoringu porealizacyjnego wybranych zadań adaptacyjnych.

W ramach projektu **będą realizowane inwestycje związane z:**

- **budową, przebudową, odbudową i poprawą funkcjonowania zbiorników małej retencji, wraz z niezbędną infrastrukturą umożliwiającą czerpanie wody do celów przeciwpożarowych** przez jednostki PSP;
- **budową, przebudową, odbudową i poprawą funkcjonowania małych urządzeń piętrzących w celu spowolnienia odpływu wód powierzchniowych oraz ochrony gleb torfowych;**
- **adaptacją istniejących systemów melioracyjnych do pełnienia funkcji retencyjnych z zachowaniem drożności cieku dla ryb;**
- **zabezpieczeniem obiektów infrastruktury leśnej przed skutkami nadmiernej erozji wodnej, związanej z gwałtownymi opadami;**
- **przebudową i rozbiórką obiektów hydrotechnicznych niedostosowanych do wód wezbraniowych (mostów, przepustów, brodów).**

Projekt wykorzystuje kompleksowe zabiegi łączące przyjazne środowisku metody przyrodnicze i techniczne. Planowane są w większości małe obiekty/budowle o prostej konstrukcji budowane z zastosowaniem materiałów naturalnych. Wybierane technologie mają być przyjazne dla naturalnego środowiska przyrodniczego.

Bezpośrednim **efektem realizacji projektu będzie zretencjonowanie 2,1 mln m³ wody.**

Działania prorotencyjne PGL Lasy Państwowe.

Projekt PGL LP: Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na **terenach górskich**

Planowany okres realizacji: **2016-2022 r.**

Beneficjent: Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

Celem projektu jest wzmocnienie odporności na zagrożenia związane ze zmianami klimatu w górskich ekosystemach leśnych. Podjęte działania będą ukierunkowane na **zapobieganie powstawaniu lub minimalizację negatywnych skutków zjawisk naturalnych takich jak: niszczące działanie wód wezbraniowych, powódzie i podtopienia, susza i pożary**. Cel główny projektu zostanie osiągnięty poprzez realizację kompleksowych działań dotyczących zabezpieczenia lasów przed kluczowymi zagrożeniami związanymi ze zmianami klimatycznymi. Obejmą one **rozwój systemów małej retencji oraz przeciwdziałanie nadmiernej erozji wodnej na terenach górskich**. Cele uzupełniające:

- odbudowa cennych ekosystemów naturalnych, a tym samym pozytywny wpływ na ochronę różnorodności biologicznej;
- ocena skutków przyrodniczych wykonywanych zadań realizowana poprzez prowadzenie monitoringu porealizacyjnego wybranych zadań adaptacyjnych. Monitoring będzie obejmował również kontynuację monitoringu wykonanego w ramach projektu małej retencji górskiej zrealizowanego w ramach POIiŚ 2007-2013, co pozwoli na uzyskanie cennych danych z wielolecia.

Nadleśnictwa zaangażowane w realizację projektu będą realizować **inwestycje związane z:**

- **budowę, przebudowę lub odbudowę zbiorników małej retencji i zbiorników suchych;**
- **budowę, przebudowę lub odbudowę małych urządzeń piętrzących (zastawki, małe progi, przetamowania) na kanałach i rowach w celu spowolnienia odpływu wód powierzchniowych, przywracania funkcji obszarów mokradłowych i ich ochrony oraz odtwarzanie terenów zalewowych; przebudowę i rozbiórkę obiektów hydrotechnicznych niedostosowanych do wód wezbraniowych (mostów, przepustów, brodów);**
- **zabudowę przeciwerozijną dróg, szlaków zrywkowych oraz zabezpieczenie obiektów infrastruktury leśnej przed skutkami nadmiernej erozji wodnej związanej z gwałtownymi opadami i spływami wód (m.in. wodospusty, płotki drewniane, kaszyce, narzut kamienny).**

Projekt wykorzystuje kompleksowe zabiegi łączące przyjazne środowisku metody przyrodnicze i techniczne. Planowane są w większości małe obiekty/budowle o prostej konstrukcji. Wybierane technologie mają nie pogarszać naturalnego środowiska przyrodniczego, preferuje się materiały naturalne.

Bezpośrednim **efektem realizacji projektu będzie zretencjonowanie 400 tys. m³ wody.**

Planowany całkowity koszt realizacji projektu wynosi 206 652 000,00 zł

Maksymalna kwota wydatków kwalifikowalnych wynosi 150 000 000,00 zł

Maksymalna kwota dofinansowania z funduszy europejskich wynosi 127 500 000,00 zł

Działania proretencyjne PGL Lasy Państwowe.

Realizowane przez PGL LP projekty są unikalne w skali europejskiej. Stają się pierwszymi, realizowanymi na tak wielką skalę przedsięwzięciami związanymi z małą retencją w lasach. W Polsce i w Europie.

Mała retencja w PGL LP a obecne zmiany zarządzania gospodarką wodną.

OGROM DZIAŁAŃ MR PGL LP - KILKA CHARAKTERYSTYCZNYCH PRZYKŁADÓW.

Mała retencja w Lasach Państwowych. Opóźniacze odpływu na nizinach, to retencja „liniowa” w leśnych rowach melioracyjnych.

Przepływ normalny przez opóźniacz.

Fot.: Ryszard Majewicz

Przepływ opóźniony – nawadnianie

Fot.: Ryszard Majewicz

Mała retencja w Lasach Państwowych. Małe zbiorniki wodne.

**Przy drodze publicznej,
przy d. leśniczówce oraz
dawnym zbiorniku p-poż.**

Nadleśnictwo Milicz.

Fot.: Ryszard Majewicz

Na szkodach górniczych.

Nadleśnictwo Lubin.

Fot.: Ryszard Majewicz

Mała retencja w Lasach Państwowych. Małe zbiorniki wodne.

Fot.: Ryszard Majewicz

Podpiętrzanie wody dla celów p-poż. w Nadleśnictwie Żmigród

Mała retencja w Lasach Państwowych. Małe zbiorniki wodne: kałuże ekologiczne. Dodatkowa mikroretencja.

Fot.: Ryszard Majewicz

**Leśnictwo Maciejowa
Nadleśnictwo Śnieżka.**

**Zanim z wypełniony
zbiornik zrzuci jej nadmiar
przez przelew
bezpieczeństwa, najpierw
wypełni (cofkowo) kałużę
ekologiczną.**

Mała retencja w Lasach Państwowych. Małe zbiorniki wodne: Renaturyzacja torfowisk.

Fot.: Archiwum RDLP we Wrocławiu

**Pływająca wyspa torfowa
w zbiorniku retencyjnym
w Nadleśnictwie Ruszów.**

**Renaturyzowane
torfowisko. Nadleśnictwo
Szkłarska Poręba.**

Mała retencja w Lasach Państwowych. Małe zbiorniki wodne: najwyżej położone w Polsce – w Nadleśnictwie Szklarska Poręba.

Fot.: Nadleśnictwo.

Fot.: Ryszard Majewicz

Mała retencja w Lasach Państwowych. Małe zbiorniki wodne. Kaskada zbiorników zaporowych z przelewami górnymi w Nadleśnictwie Śnieżka.

Fot.: Ryszard Majewicz

Kaskada zbiorników zaporowych z przelewami górnymi na potoku górskim.

Odtworzony system zbiorników w zlewni kilku potoków, w Leśnictwie Podgórzyn.

Mała retencja w Lasach Państwowych. Bezpieczny odpływ wód przez małe zbiorniki wodne w górach, służące pierwotnie do spławu drewna. Obecnie przebudowane na zbiorniki przeciwpowodziowe, typu „suchego” (o stałym przepływie).

Z możliwością piętrzenia (i z przelewem bezpieczeństwa).

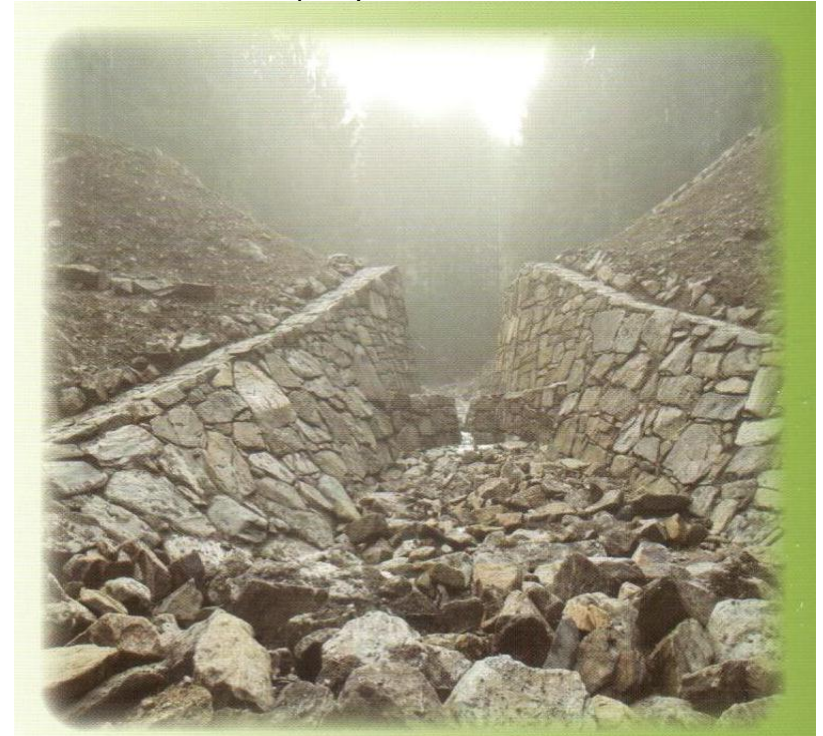
Nadleśnictwo Szklarska Poręba. Fot. N-ctwo.

Bez możliwości piętrzenia regulowanego (z przepustem typu „szczelinowego”).

Nadleśnictwo Międzyzlesie.

Fot. N-ctwo.

Mała retencja w Lasach Państwowych. Bezpieczne: przepływ, odpływ oraz retencjonowanie wód przez małe zbiorniki wodne Kompleksu retencyjnego Krzywina w Nadleśnictwie Henryków.

Położenie jednej z kilku głównych, czołowych, odtworzonych grobli w Kompleksie retencyjnym.

Odtworzona grobla czołowa (przejazdowa) z otwartym przepustem łukowym.

Mała retencja w PGL LP a obecne zmiany zarządzania gospodarką wodną.

PODSUMOWUJĄC :

**Zadbane lasy oraz dobre praktyki proretencyjne PGL
LP powstrzymują odpływ wód opadowych.**

**Im więcej wody zatrzymanej w
lasach – tym mniejsze
negatywne skutki powodzi i
suszy, większa
bioróżnorodność a także więcej
wody w rzekach gdy poziomy
wód naturalnie opadają.**

Zadbane lasy oraz dobre praktyki proretencyjne PGL LP powstrzymują odpływ wód opadowych.

- PGL LP dbają o lasy
- PGL LP budują obiekty małej retencji
- PGL LP dbają o wybudowane obiekty
- PGL LP opłacają wszelkie podatki
- PGL LP będą opłacać wszelkie opłaty „wodne”

Zgodnie z prawem i z nowym prawem wodnym jednocześnie weryfikując z rzeczywistością dokumentację „wodną”, której rola tak wzrosła – od 01. stycznia 2018 r.

Obecne zmiany zarządzania gospodarką wodną.

ŻEGLUGA:

Obecne zmiany

Art. 308. 1. Wysokość należności za holowanie lub spław drewna ustala się za tonokilometry.

Art. 309. 1. Wysokość należności za korzystanie ze śluz lub pochylni ustala się w zależności od rodzaju i wielkości statku oraz od godzin korzystania z tych urządzeń (od 7.00 do 19.00 albo od 19.00 do 7.00) – w godzinach pracy śluzy lub pochylni.

2. W śluzach wielostopniowych każdą komorę uznaje się za osobną śluzę.

Art. 310. 1. **Wysokość należności ustala się na podstawie deklaracji** składanej przez podmioty obowiązane do ponoszenia należności.

Art. 310.

2. **Deklaracja**, o której mowa w ust. 1, **zawiera** odpowiednio **dane dotyczące**:

- 1) przewozów towarowych wyrażonych w tonokilometrach;
- 2) żeglugi statków pasażerskich lub wycieczkowych;
- 3) żeglugi pustych statków towarowych;
- 4) liczby śluzowań oraz przejść przez pochylnię.

3. **Podmiot** obowiązany do ponoszenia należności **składa deklarację**, o której mowa w ust. 1, Wodom Polskim w terminie **do 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym była wykonywana żegluga**.

Art. 310.

3. **Podmiot** obowiązany do ponoszenia należności **składa deklarację**, o której mowa w ust. 1, Wodom Polskim **w terminie do 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym była wykonywana żegluga.**

4. **Jeżeli** podmiot obowiązany do ponoszenia należności **zaniechał** wykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 3,

Wody Polskie ustalają wysokość należności na podstawie własnych ustaleń.

5. Wysokość należności ustalają Wody Polskie oraz **przekazują podmiotom obowiązany do ponoszenia należności, w formie informacji, zawierającej także sposób obliczenia tej należności.**

Art. 310.

6. **Podmiot** obowiązany do ponoszenia należności **wnosi należność na rachunek bankowy Wód Polskich w terminie 14 dni** od dnia, w którym doręczono mu informację, o której mowa w ust. 5.

7. Jeżeli podmiot obowiązany do ponoszenia należności zaniechał wykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 6, **właściwy organ Wód Polskich określa wysokość należności w drodze decyzji.**

8. Podmiot obowiązany do ponoszenia należności wnosi należność określoną w decyzji, o której mowa w ust. 7, na rachunek bankowy Wód Polskich w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu tej decyzji.

9. Zaskarżenie decyzji, o której mowa w ust. 7, nie wstrzymuje jej wykonania.

Art. 310.

10. Należności za korzystanie ze śluz lub pochylni przez statki przeznaczone do uprawiania sportu lub rekreacji i inne małe statki (statki do 15 ton nośności lub służące do przewozu nie więcej niż 12 pasażerów) **pobiera się bezpośrednio w miejscu przejścia przez śluzę lub przejścia przez pochylnię. Za pobraną należność wystawia się potwierdzenie uiszczenia należności.**

Art. 311.

1. **Podmiot** obowiązany do ponoszenia należności, któremu przekazano informację, o której mowa w art. 310 ust. 5, **może złożyć reklamację, jeżeli nie zgadza się z wysokością należności.**
2. Reklamację składa się do Wód Polskich, **w terminie** nie dłuższym niż **14 dni od dnia otrzymania informacji**, o której mowa w art. 310 ust. 5.
3. **Złożenie reklamacji nie wstrzymuje wykonania obowiązku**, o którym mowa w art. 310 ust. 6.
4. **Wody Polskie rozpatrują reklamację w terminie 14 dni** od dnia jej otrzymania.
5. **W razie uznania reklamacji, Wody Polskie przekazują podmiotowi obowiązanemu do ponoszenia należności nową informację**, zawierającą także sposób obliczenia wysokości należności.
6. **W razie nieuznania reklamacji, właściwy organ Wód Polskich ustala wysokość należności w drodze decyzji.**
7. **Podmiot obowiązany do ponoszenia należności jest obowiązany wnieść należność określoną w decyzji**, o której mowa w ust. 6, **na rachunek bankowy Wód Polskich w terminie 14 dni** od dnia doręczenia tej decyzji.
8. **Od decyzji**, o której mowa w ust. 6, **podmiotowi obowiązanemu do ponoszenia należności przysługuje skarga do sądu administracyjnego.**
9. **Zaskarżenie decyzji**, o której mowa w ust. 6, **nie wstrzymuje jej wykonania.**

Art. 312. 1. Maksymalna stawka należności za:

- 1) żeglugę pustych statków towarowych
- 2) żeglugę statków pasażerskich i wycieczkowych
- 3) przewóz towarów statkami towarowymi oraz holowanie i spław drewna
- 4) za korzystanie ze śluz lub pochylni

Art. 312. 2. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw żeglugi śródlądowej, w drodze rozporządzenia:

- 1) określi śródlądowe drogi wodne i ich odcinki, o których mowa w art. 306 ust. 1, oraz przyporządkuje te drogi wodne i ich odcinki do właściwych regionalnych zarządów gospodarki wodnej Wód Polskich;
- 2) określi jednostkowe stawki należności za:
 - a) żeglugę pustych statków towarowych,
 - b) żeglugę statków pasażerskich i wycieczkowych,
 - c) przewóz towarów statkami towarowymi oraz holowanie i spław drewna,
 - d) za korzystanie ze śluz lub pochylni:
 - za jedno przejście przez śluzę lub pochylnię
- 3) określi wzór formularza do składania deklaracji, o której mowa w art. 310 ust. 1.

Art. 312. 3. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej kieruje się:

- 1) infrastrukturą oraz kosztami utrzymania śródlądowych dróg wodnych i ich odcinków;
- 2) rodzajem i wielkością statków, masą przewożonych towarów, liczbą miejsc pasażerskich oraz nośnością wymierzoną oraz porą korzystania ze śluz lub pochylni, uwzględniając, komu zostało powierzone utrzymanie poszczególnych odcinków śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń wodnych;
- 3) potrzebą jednolitego ujęcia w składanych deklaracjach danych koniecznych do ustalenia wysokości należności.

Art. 313.

4. Maksymalne **stawki** należności (...) oraz jednostkowe stawki należności ustalone w roku poprzednim, podlegają każdego roku kalendarzowego zmianie (...).

5. Minister (...) do dnia 31 października każdego roku, ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość stawek należności obowiązujących od dnia 1 stycznia roku następnego.

6. Wysokość stawek należności za korzystanie ze śluz lub pochylni przez statki przeznaczone do uprawiania sportu lub rekreacji i inne małe statki (statki do 15 ton nośności lub służące do przewozu nie więcej niż 12 pasażerów), (...) zaokrągla się w dół lub w górę do pełnych dziesiątek groszy.

Art. 313. 1. Należności nie ponosi się za:

- 1) **statki** przeznaczone do uprawiania sportu lub rekreacji i inne małe statki (...) wyłączeniem należności za korzystanie ze śluz lub pochylni;
- 2) statki jednostek organizacyjnych właściciela wód (...) oraz jednostek państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej;
- 3) **okręty** i jednostki pływające sił zbrojnych, jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych i Krajowej Administracji Skarbowej oraz jednostki ratownicze;
- 4) statki Państwowej i Społecznej Straży Rybackiej;
- 5) statki urzędów morskich oraz urzędów żeglugi śródlądowej;
- 6) statki straży gminnych (miejskich);
- 7) **promy** w ciągu dróg publicznych.

Art. 313.

2. Od **uczniów** szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych, studentów szkół wyższych do 26. roku życia oraz od osób niepełnosprawnych należności za korzystanie ze śluz obniża się o połowę.

3. W przypadku śluzowania kajaków obsługiwanych przez uczniów szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych oraz od studentów szkół wyższych do 26. roku życia należności za korzystanie ze śluz ponosi się jak za jedno przejście przez śluzę, w liczbie maksymalnej określonej przez pojemność śluzy.

4. Jeżeli zwolnienie z obowiązku ponoszenia należności, o którym mowa w ust. 1, stanowi pomoc publiczną lub pomoc de minimis, zwolnienie następuje z uwzględnieniem warunków dopuszczalności tej pomocy określonych w przepisach prawa Unii Europejskiej.

Art. 314.

1. Do należności, z wyłączeniem należności za korzystanie ze śluz lub pochylni przez statki przeznaczone do uprawiania sportu lub rekreacji i inne małe statki (statki do 15 ton nośności lub służące do przewozu nie więcej niż 12 pasażerów), stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – **Ordynacja podatkowa**, z tym że **uprawnienia organów podatkowych przysługują Wodom Polskim.**
2. **Postępowanie w sprawie należności nieuiszczonej w terminie wszczyna się z urzędu, w stosunku do zakładu, który zalega z jej uiszczeniem, po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin jej płatności.**

Nowe prawo wodne.

DZIAŁ I Zasady ogólne

DZIAŁ II Korzystanie z wód

DZIAŁ III Ochrona wód

DZIAŁ IV Zarządzanie ryzykiem powodziowym i przeciwdziałanie skutkom suszy

DZIAŁ V Budownictwo wodne i melioracje wodne

DZIAŁ VI Gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa

DZIAŁ VII Zarządzanie wodami

DZIAŁ VIII Władza wodna

DZIAŁ IX Zgoda wodnoprawna

DZIAŁ X Spółki wodne i związki wałowe

DZIAŁ XI Odpowiedzialność odszkodowawcza

DZIAŁ XII Przepisy karne

DZIAŁ XIII Zmiany w przepisach, przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Dziękuję za uwagę

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Dyrekcja Generalna
Lasów Państwowych
ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. nr 3
02-362 Warszawa
sekretariat@lasy.gov.pl
tel. +48 22 322 33 44,
fax +48 22 233 44 55